

dette, som den ærede Minister mener, at han har opfyldt ved at indsette dette som en særegen Fond paa Finantsloven. Men det er klart, at det ikke har været Grundlovens Mening, at man derved alene forstod, at den kom ind paa Finantsloven, men Meningen har været den, at den bevilgende Myndighed ogsaa fik den samme Raadighed over disse Indtægter, som den har over alle andre Statsindtægter. Jeg tilstaaer, at det har overrasket mig, at den ærede Minister har villet fremkomme med et saadant Forslag, med Hensyn til hvilket han forud maatte kunne sige sig selv, hvilken Skjæbne det vilde faae. Han maa kunne sige selv: Ere dine Anskuelse saadanne, at Du ikke kan byde Andet, saa skal Du slet ikke byde Noget; thi det ser underligt ud, at den ærede Minister vil byde Noget, hvorom han med Sikkerhed forud veed, at vi paa ingen Maade vilde gaa ind derpaa. Nu har det overrasket mig ganske overordentligt, at den ærede Minister er kommen til denne Anskuelse, thi for 10 Aar siden delte han fuldstændig Mening f. Ex. med mig. Vi have en Betænkning liggende for os fra et Udvalg i denne Sag, og denne Betænkning blev afgiven den 16de Januar 1863. Der var nedsat et Udvalg paa 15 Medlemmer; af disse 15 sluttede de 10 sig om et selvstændigt Lovforslag, som blev indstillet til Vedtagelse, og de to første Navne af disse 10 vare: Fischer og S. N. Hansen. Jeg havde den Ære at være Didsfører ved denne Leilighed, og naar man nu ser, hvad der her blev udtalt om det samme Spørgsmaal, saa maa man overrastes ved, at en Mand med saa store Gaver og den store Skarpsindighed, som den høitærede nuværende Kultusminister er i Besiddelse af, kan slaa en saadan Kulbøtte fra 1863, eller egentlig fra 1864 til nu, altsaa paa 11 Aar en fuldstændig Forandring fra, hvad han dengang udtalte. Jeg skal her blot tillade mig at referere, hvad der staaer i Indledningen til denne Betænkning, som de 10 Medlemmer vare enige om. Der staaer, at vi ikke have troet det forsvarligt at anstille Beregninger over, hvor vidt de til denne Embedsklassens Løn hidtil anvendte Midler kunne strække til, eller ikke, for derefter at bestemme de fremtidige Lønninger; thi Staten kan ikke unddrage sig fra den Forpligtelse, at lønne de fornødne Embedsmænd tilstrækkeligt, selv om dette medfører forøgede Udgifter. Nu siger den ærede Minister derimod: Staten har slet ikke Noget med dette at gjøre; det kommer ikke Staten ved. Det hedder dernæst: Vi have derfor ei heller fundet det hensigtsmæssigt at holde de hidtil af Geistligheden selv direkte oppebaarne Indtægter affordrede i en egen Fond — det have vi slet ikke fundet hensigtsmæssigt. Det hedder fremdeles, „at denne Afsondring vil medføre meget vanskelige og indviklede Opgjørelser og Mellemregninger, hvilket allerede fremgaar tilstrækkeligt af de forskjellige herhenhø-

rende Bestemmelser i Lovudkastet.“ Jeg tror, at jeg kan henvise til det nuværende Lovforslag, hvoraf det vil ses, hvilke forskjellige og indviklede Bestemmelser den ærede Minister nu har troet at maatte træffe, fordi han nu slaar sig paa en Fond, som han før slog sig fra. Det hedder fremdeles: „Om end den paataente Lønningsfond bibeholdes, vil det dog være den almindelige Finantskasse, hvortil man vil og maa holde sig angaaende de forøgede Aar, som det kan forudses, Reformen vil gjøre, og det vil ikke kunne anerkjendes for rigtigt, om Bevillingsmyndigheden vilde henstykke sig under Lønningsfondens Existens og paa Grund heraf negte enhver Udgift, der ikke kunde udredes af denne Fond.“ Naar man læser disse Ord ved Siden af den ærede Ministers nuværende Udtalelser, saa maa man, jeg gjentager det, forbauses derover. „Endelig“, hedder det, „vilde ogsaa en saadan Lønningsfond kunne synes at give Medhold til Paastanden om en Slags Giendomsret for det ubestemte Begreb, som man kalder Kirken, til de Midler, hvormed Staten hidtil har lønnet sine geistlige Embedsmænd; men en saadan, om end kun tilsyneladende Billigelse af falske og skadelige Meninger bør Staten undgaa at give“. Dette har det ærede Medlem, som nu er Kultusminister, været med til at udtale for Thinget i Januar 1863. Derpaa hedder det: „Ved Udflydelsen af Alt, hvad der angaar Indretningen af en særlig Lønningsfond, bliver Løven i det Hele langt simplere og mere fattelig og overskuelig i sine enkelte Dele.“ Dette er, hvad der den Gang ogsaa er fremsat under Navnet Fischer. I den næste Samling gjentog disse ti Medlemmer deres Lovforslag, og en af de ti, som da fremttraadte for Thinget og forelagde det, hed Fischer; han foreslog Lovforslaget Læret efter ganske ordlydende med det, der forelaa Læret isorveien. Jeg kan efter min Mening ikke fremstille noget bedre Vidnesbyrd imod den høitærede Kultusminister, end ved at paakalde Folketingsmand Fischer fra 1863—64 som Vidne imod ham. Jeg holder paa Fischer fra 1863—64, men netop fordi jeg gjør dette, vil jeg tilraade det høitærede Thing, ikke at vedtage dette Lovforslag. Vi haabe paa, at naar den høitagtede Kultusminister engang senere i sit Liv kommer til at sidde paa Bænk med os Andre, vil han læse op igjen, som han var i 1863; gjør han ikke dette, vil jeg beklage det, ligesom jeg beklager, at han i denne Sag stiller sig saaledes, som han nu gjør. Jeg gjentager, at det for mig er aldeles ufatteligt, at han overhoved har villet komme med et saadant Lovforslag, naar han mente at maatte byde det saaledes, som det nu er. — Det Øvrige, jeg kunde have at bemærke, er jo kun Biting. I § 7 for Exempel foreslaas der, at Præstefaldene med Hensyn til Lønningerne skulle deles i fem Klasser. Foruden hvad der ellers kan siges derom, er der efter min Mening en afgjørende Grund til ikke at gaa ind